

SEANCES DU MARDI 13 MARS 1984
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 13 MAART 1984ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1608.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 1609.

RAPPEL AU REGLEMENT:

Orateurs: M. de Bruyne, M. le Président, p. 1609.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi modifiant les articles 55 et 56 du Code civil en ce qui concerne les déclarations de naissance.

Discussion générale. — *Orateurs*: Mme Staels-Dompas, rapporteur, M. Uyttendaele, M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, MM. Egelmeeers, Cooreman, p. 1609.

Discussion et vote d'articles, p. 1612.

Projet de loi modifiant l'article 765 du Code judiciaire.

Discussion générale. — *Orateur*: M. J. Wathelet, rapporteur, 1613.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1613.

Projet de loi prorogeant les fonctions des magistrats de l'ordre judiciaire au-delà de l'âge fixé pour la mise à la retraite.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1983-1984
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1983-1984

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1608.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1609.

BEROEP OP HET REGLEMENT:

Sprekers: de heer de Bruyne, de Voorzitter, blz. 1609.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 55 en 56 van het Burgerlijk Wetboek inzake de aangiften van geboorte.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: mevrouw Staels-Dompas, rapporteur, de heer Uyttendaele, de heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, de heren Egelmeeers, Cooreman, blz. 1609.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 1612.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 765 van het Gerechtelijk Wetboek.

Algemene bespreking. — *Spreker*: de heer J. Wathelet, rapporteur, blz. 1613.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 0000.

Ontwerp van wet tot verlenging van het ambt van de magistraten van de rechterlijke orde boven de leeftijdsgrens vastgesteld voor de inruststelling.

Projet de loi permettant la désignation de magistrats suppléants parmi les magistrats admis à la retraite.

Discussion générale. — *Orateurs*: M. Pede, rapporteur, M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, M. Van In, p. 1613.

Renvoi en commission, p. 1614.

Projet de loi portant modification du Code judiciaire en vue de la constitution de deux ordres d'avocats dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Weckx, rapporteur, Lallemand, M. le Président, MM. Van In, Lepaffe, M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, p. 1614.

Discussion et vote d'articles:

A l'article 8: *Orateur*: M. le Président, p. 1620.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 1620.

Le gouvernement:

1. Projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1983;
2. Projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 1620.

M. de Clippele. — Proposition de loi modifiant l'article 143 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

Ontwerp van wet die de aanwijzing mogelijk maakt van plaatsvervangende magistraten onder de op rust gestelde magistraten.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heer Pede, rapporteur, de heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, de heer Van In, blz. 1613.

Terugzending naar de commissie, p. 1614.

Ontwerp van wet houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de oprichting van twee orden van advocaten in het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Weckx, rapporteur, Lallemand, de Voorzitter, de heren Van In, Lepaffe, de heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, blz. 1614.

Beraadslaging en stemming over artikelen:

Bij artikel 8: *Spreker*: de Voorzitter, blz. 1620.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1620.

De regering:

1. Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1983;
2. Ontwerp van wet houdende organieke bepalingen in aanvulling op de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheren.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1620.

De heer de Clippele. — Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 143 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 10 u. 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. Vandenhove, empêché; Hubin, pour raisons familiales; Boel et Jandrain, pour raison de santé, demandent un congé.

Vragen verlof: de heren Vandenhove, belet; Hubin, wegens familiale redenen; Boel en Jandrain, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

Mme L. Gillet, MM. André, Califice, Conrotte, Gramme, Sondag, Tilquin, Kevers, en mission à l'étranger; Mme Van Puymbroeck, MM.

Rutten, W. Peeters, pour raison de santé; Reynders, empêché; Mme Godinache-Lambert, M. Désir, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw L. Gillet, de heren André, Califice, Conrotte, Gramme, Sondag, Tilquin, Kevers, met opdracht in het buitenland; mevrouw Van Puymbroeck, de heren Rutten, W. Peeters, om gezondheidsredenen; Reynders, belet; mevrouw Godinache-Lambert, de heer Désir, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 1er mars 1984, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Contenant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1984;

Bij boodschappen van 1 maart 1984 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Houdende de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1984;

2° Ajustant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1983;

2° Houdende aanpassing van de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1983;

3° Contenant le budget du ministère des Finances de l'année budgétaire 1984;

3° Houdende de begroting van het ministerie van Financiën voor het begrotingsjaar 1984;

4° Ajustant le budget du ministère des Finances de l'année budgétaire 1983.

4° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Financiën voor het begrotingsjaar 1983.

— Inscrits à l'ordre du jour.

Op de agenda geplaatst.

Par messages du même jour, la même assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi :

1° Portant approbation du Protocole entre le royaume de Belgique et le grand-duché de Luxembourg relatif à l'association monétaire et du Protocole d'exécution, signés à Bruxelles le 6 mars 1981 et de l'Amendement, signé à Bruxelles le 6 septembre 1983;

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet :

1° Houdende goedkeuring van het Protocol tussen het koninkrijk België en het groothertogdom Luxemburg met betrekking tot de monetaire associatie en van het Uitvoeringsprotocol, ondertekend te Brussel op 9 maart 1981 en van het Amendement, ondertekend te Brussel op 6 september 1983;

2° Contenant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1984;

2° Houdende de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1984;

3° Ajustant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1983;

3° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1983;

4° Contenant le budget de la Gendarmerie de l'année budgétaire 1984;

4° Houdende de begroting van de Rijkswacht voor het begrotingsjaar 1984;

5° Ajustant le budget de la Gendarmerie de l'année budgétaire 1983.

5° Houdende aanpassing van de begroting van de Rijkswacht voor het begrotingsjaar 1983.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

BEROEP OP HET REGLEMENT

RAPPEL AU REGLEMENT

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer de Bruyne voor een beroep op het reglement.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik doe een beroep op het 3° van artikel 25 van het reglement in verband met de regeling van onze werkzaamheden.

Op onze agenda van vandaag komen twee belangrijke begrotingen voor, namelijk de begroting van het ministerie van Verkeerswezen en de begroting van het ministerie van Openbare Werken.

Sedert meer dan drie weken onderhandelt de regering over belangrijke budgettaire aangelegenheden die zo ver reikende gevolgen zullen hebben dat ze redelijkerwijze ook invloed zullen hebben op de begrotingen die op onze agenda staan. In die voorwaarden ben ik van oordeel dat de begrotingen waarover hier zou worden gedebatteerd niet de echte cijfers bevatten en dat we er goed aan doen te wachten om na te gaan welke wijzigingen aan de artikelen van die begrotingen zullen worden aangebracht ingevolge de besprekingen van de regering.

Dienvolgens stel ik aan de Senaat voor de bespreking van die begrotingen van de agenda af te voeren. Ik ben ervan overtuigd dat de oppositie mijn standpunt zal bijvallen en ik hoop dat de senatoren van de meerderheid de redelijkheid en de gegrondheid van mijn verzoek eveneens zullen inzien en het derhalve zullen steunen.

De Voorzitter. — Ik wens terloops op te merken dat het in de bedoeling ligt eerst de begroting van Openbare Werken te behandelen en pas daarna de begroting van Verkeerswezen.

Ik meen evenwel dat de Senaat er geen bezwaar tegen heeft dat wij vanmorgen de eerste vier ontwerpen van onze agenda zouden behandelen.

Wij kunnen te 14 uur stemmen over het verzoek van de heer de Bruyne, alvorens de bespreking van die begrotingen aan te vatten, vermits de behandeling van de vier eerste punten waarschijnlijk de hele ochtend in beslag zal nemen.

De heer de Bruyne. — Ik kan met die procedure akkoord gaan, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Wij zullen dus te 14 uur over de vraag van de heer de Bruyne stemmen.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELEN 55 EN 56 VAN HET BURGERLIJK WETBOEK INZAKE DE AANGIFTEN VAN GEBOORTE

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 55 ET 56 DU CODE CIVIL EN CE QUI CONCERNE LES DECLARATIONS DE NAISSANCE

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 55 en 56 van het Burgerlijk Wetboek inzake de aangiften van geboorte.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant les articles 55 et 56 du Code civil en ce qui concerne les déclarations de naissance.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Staels-Dompas, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het doel van dit beperkte ontwerp van wet dat in de Kamer als voorstel van wet was ingediend, strekt ertoe de moeder in de gelegenheid te stellen, indien zij het wenst, de geboorte van haar kind zelf bij de burgerlijke stand aan te geven. Op het ogenblik is dit niet mogelijk. Het is hoofdzakelijk de vader die het kind moet aangeven. Voortaan zal dus ook de moeder, eventueel de beide ouders samen, het kind kunnen aangeven. Daarom wordt de vroegere termijn van aangifte van drie dagen verlengd tot vijftien dagen.

Een tweede wijziging in dit ontwerp houdt verband met het voorschrift om het kind aan de ambtenaren van de burgerlijke stand te tonen. Dat voorschrift was reeds in onbruik en wordt vervangen door een verklaring van een geneesheer of een gediplomeerde vroedvrouw, die hiertoe door de burgerlijke stand is aangewezen, waaruit blijkt dat het kind geboren is.

Om te voorkomen dat men zou vergeten een kind aan te geven, wat zou kunnen gebeuren nu de termijn van 3 dagen tot 15 dagen wordt verlengd, is de persoon die de leiding heeft van de inrichting waar het kind geboren is of de persoon in wiens woning de bevalling heeft plaatsgehad zo deze niet in een inrichting is gebeurd, gehouden de ambtenaar van de burgerlijke stand op de hoogte te brengen van de geboorte, uiterlijk de eerste werkdag volgend op de geboorte.

Bij de problematiek van het overlijden van een kind tijdens de betrekkelijk lange termijn die kan verlopen tussen de geboorte en de aangifte, namelijk 15 dagen in plaats van slechts 3 dagen, werd in de commissie niet lang stilgestaan. Immers, niet het ogenblik van de aangifte telt om vast te stellen of een kind leeft of overleden is, maar het ogenblik van de controle van de door de burgerlijke stand aangestelde geneesheer of vroedvrouw. En vermits de ambtenaar van de burgerlijke stand de eerste werkdag volgend op de geboorte moet op de hoogte worden gebracht van deze geboorte, dient de controle van deze geboorte zo vlug mogelijk te gebeuren. Door deze controle zal worden vastgesteld of het kind leeft of reeds overleden is.

Eventueel moet het decreet van 4 juli 1806 worden gewijzigd waarin wordt voorgeschreven dat voor een levenloos vertoond kind — het is het ogenblik van het vertonen van het kind dat belangrijk was — geen geboorteakte hoeft te worden opgesteld; enkel een overlijdensakte. Het decreet moet dus worden gewijzigd om tegemoet te komen aan het verzoek van vele ouders die een kind hebben gehad dat kort na de geboorte is gestorven en die wensen dat er toch een geboorteakte wordt opgesteld.

Wij hadden die wijziging kunnen opnemen in het kleine wetsontwerp, maar het is jammer genoeg niet gebeurd.

In de definitieve tekst van het ontwerp moet nog een materiële vergissing worden rechtgezet.

In artikel 3 van de Franse tekst moeten zowel in het 1° als in het 2° de woorden « la date » worden vervangen door « le jour ».

In afwachting van de goedkeuring van het uitgebreid ontwerp van wet op de afstamming dat nog heel wat bespreking in de commissie voor de Justitie zal vergen, kan dit beperkte ontwerp zonder bezwaar worden aangenomen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Uyttendaele.

De heer Uyttendaele. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het is niet zonder enige schroom dat ik het woord heb gevraagd in de algemene bespreking van het ontwerp van wet betreffende de aangiften van geboorte, omdat ik, geen lid zijnde van de commissie, de besprekingen aldaar niet heb bijgewoond, ook niet als plaatsvervangend lid.

De rapporteur, mevrouw Staels, heeft reeds de aandacht gevestigd op het decreet van 4 juli 1806, dat in het kader van dit ontwerp van wet van zeer groot belang is.

In het verslag lees ik dat op een vraag van een lid van de commissie werd geantwoord: « In geval van overlijden van het kind vóór het verstrijken van de termijn blijkt de huidige regeling gelden: er wordt én een akte van geboorte én een akte van overlijden opgemaakt ».

Welnu, het moet mij van het hart dat zulks onjuist is.

Ingevolge het decreet van 4 juli 1806, waarvan weliswaar geen officiële Nederlandse vertaling bestaat maar dat niettemin nog altijd van kracht is, wordt van de kinderen die overleden zijn vóór de aangifte geen geboorteakte opgemaakt. Ingevolge datzelfde decreet mag zelfs uit de overlijdensakte niet blijken of het kind al of niet heeft geleefd.

Circulaires van de minister van Binnenlandse Zaken van 1848 en 1849 spreken van doodgeboren kinderen na een zwangerschap van minder dan zes maanden. In dat geval hoeft geen aangifte van overlijden te geschieden en is er evenmin een toelating tot begraven nodig.

Een circulaire van dezelfde minister van Binnenlandse Zaken van 19 december 1878 schrijft alleen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand een register voor, niet aan het zegelrecht onderworpen, waar de doodgeboren kinderen of de kinderen gestorven vóór de aangifte moeten worden ingeschreven en waar het aantal dagen, uren en minuten tijdens dewelke het geleefd heeft, moeten worden opgeschreven.

Alvorens het ontwerp goed te keuren zou er werk moeten worden van gemaakt om het decreet van 4 juli 1806, hetzij af te schaffen, hetzij ten minste aan te passen, zodat het nieuwe ontwerp tot niet meer moeilijkheden aanleiding geeft omdat de termijn van 3 op 15 dagen

wordt gebracht. Zo kunnen uiteraard meer gevallen voorkomen van doodgeboren kinderen of kinderen die gestorven zijn vóór de dag van de aangifte.

Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dat noch in de Kamer van volksvertegenwoordigers, noch in de Senaat, voldoende aandacht aan dit decreet van 4 juli 1806 is besteed. Het zou beter zijn, het is een persoonlijke wens, het ontwerp terug naar de commissie te zenden om dat probleem van eerst af ten gronde te kunnen oplossen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Staels-Dompas, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei, zouden inderdaad het decreet van 1806 en de daaruit voortvloeiende omzendbrieven moeten worden vervangen.

Noch in de commissie voor de Justitie aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, noch in deze van de Senaat en ook niet in de openbare vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers, heeft men dit probleem voldoende onderkend.

De aangifte van een geboorte van een kind dat overlijdt binnen de periode die geldt vóór de aangifte, hetzij drie dagen, hetzij vijftien dagen, vormt een probleem. Indien het kind in die periode overlijdt, mag er immers volgens het oude decreet enkel een overlijdensakte worden opgesteld. Heel wat ouders die een kind ter wereld brengen, wensen, ook als het kind vóór de aangifte overlijdt, dat er toch een geboorteakte wordt opgesteld.

Ik vind het jammer dat wij dit probleem niet hebben gezien. Te onzer verontschuldiging kunnen wij aanvoeren dat ook de Vaste Commissie voor de burgerlijke stand van het ministerie van Justitie, die bij de bespreking van dit ontwerp betrokken werd, ten minste in de Kamer van volksvertegenwoordigers, dit niet heeft opgemerkt.

Wat mij betreft, mag dit ontwerp terug naar de commissie worden gezonden en kan terzelfder tijd het decreet van 1806 worden gewijzigd.

De heer Debusseré. — Mijnheer de Voorzitter, onze fractie is het ermee eens dat het ontwerp terug naar de commissie wordt gezonden.

De Voorzitter. — Mag ik aannemen dat daaromtrent een zekere consensus bestaat en dat het verkieslijk is dat ontwerp voor een bijkomend onderzoek terug naar de commissie voor de Justitie te zenden?

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, M. Uyttendaele affirme que l'allongement du délai de déclaration entraînera un accroissement du nombre d'enfants mort-nés.

Mme Staels-Dompas, rapporteur. — Non, pas mort-nés, mais morts peu après la naissance.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — En fait, après l'avertissement, l'officier de l'état civil envoie un médecin qui constate la vie ou la mort de l'enfant. C'est sur base de cette constatation et à ce moment-là que l'acte de naissance ou l'acte de présentation d'un enfant sans vie est dressé. La déclaration a lieu ensuite.

Sur ce plan, rien ne changera par rapport au système actuel. Donc, le nombre d'enfants se trouvant dans la situation que regrette, à juste titre, M. Uyttendaele, ne devrait pas croître.

Une circulaire imposera aux officiers de l'état civil d'être diligents dans les constatations.

En outre, je déclare, au nom du gouvernement, que nous sommes prêts à proposer la modification du décret du 4 juillet 1806, concernant le mode de rédaction de l'acte par lequel l'officier de l'état civil constate qu'il lui a été présenté un enfant sans vie pour préciser que c'est au moment de la constatation qu'il faut voir si l'enfant est mort ou vivant et non lors de la déclaration.

Si l'on devait amender le texte actuel, il y aurait inévitablement une navette entre les deux assemblées, le projet ayant déjà été voté à la Chambre.

Je répète, à nouveau, que je déposerai rapidement au Sénat le projet de loi, fort simple par ailleurs, modifiant le décret du 4 juillet 1806, et, dès lors, je propose au Sénat de se prononcer sur ce projet-ci.

M. le Président. — Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition? (*Assentiment.*)

Quelqu'un désire-t-il encore intervenir dans la discussion générale?

Het woord is aan de heer Egemeers.

De heer Egemeers. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, allereerst zou ik willen wijzen op de uitzonderlijke manier van werken in de commissie voor de Justitie met betrekking tot dit ontwerp. Ik lees in het verslag dat het amendement dat ik in de commissie had ingediend, werd ingetrokken. Ik vraag mij af wie dit amendement heeft ingetrokken. Ik heb het niet gedaan, nochtans was ik de enige ondertekenaar. Dit amendement werd afgewezen omdat het zagezegd om adoptie ging. In feite heeft het betrekking op de geboorteakte, weliswaar van een geadopteerd kind. Mijnheer de voorzitter van de commissie voor de Justitie, ik betreure het dat uw commissie, die zowat het geweten van de Senaat is, er zulke werkwijze op nahoudt.

Vandaag dien ik met evenveel overtuiging in deze openbare vergadering mijn amendement opnieuw in. Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe nu reeds de collega's te zeggen wat de bedoeling van dit amendement is.

Een collega uit de Kamer heeft ter zake in 1979 een parlementair initiatief genomen. Nu zijn wij 1984, het Parlement werkt niet zo snel. Zou het daarom niet wenselijk zijn naar aanleiding van dit ontwerp in een wijziging van de geboorteakte van geadopteerde kinderen te voorzien waardoor de namen van de natuurlijke ouders uit de geboorteakte verdwijnen?

Wanneer een geadopteerd kind in het huwelijk wil treden dan is een uittreksel uit de geboorteakte noodzakelijk. Deze vermeldt de namen van de natuurlijke moeder en vader. Voor de kinderen die bij hun adoptieve ouders zijn opgegroeid is dit een zeer pijnlijke toestand. Meer dan eens is gebleken dat hierdoor de geadopteerde op zoek gaat naar zijn natuurlijke moeder en vader, wat uiteraard pijnlijk is voor de adoptieve ouders.

Verdient het geen aanbeveling dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen? Het onderhavige ontwerp biedt de gelegenheid om de geboorteakte aan te passen in de zin voorgesteld door mijn amendement. Ik vraag de Senaat dan ook dit amendement aan te nemen. Weliswaar moet het ontwerp dan terug naar de Kamer van volksvertegenwoordigers. Ik ken de parlementaire techniek nu wel voldoende om te weten dat dit allemaal zeer snel kan gaan, aangezien de Kamer hierover reeds een eerste keer gehandeld heeft.

Ik vestig er de aandacht van de Senaat nogmaals op dat dergelijke wijziging werkelijk ten goede zal komen zowel aan de adoptieve ouders als aan de geadopteerde kinderen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Staels-Dompas, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, u weet dat ik als rapporteur alleen maar verslag mag uitbrengen over wat in de commissie is gebeurd. In de commissie werd het amendement van de heer Egemeers inderdaad ingetrokken. Dat heb ik dan ook vermeld in het verslag. Misschien kan de voorzitter van de commissie daarover een woordje uitleg geven.

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, je ne veux pas entrer, quant au fond, dans la discussion au sujet du retrait ou non de l'amendement.

M. Egemeers fait, à juste titre, appel à une bonne organisation des travaux parlementaires.

Un projet de loi global sur la filiation et l'adoption est en discussion au Sénat, depuis de très nombreuses années; il est attendu avec impatience par une partie importante et respectable de l'opinion publique.

A mon sens, il ne sert à rien de découper cette disposition pour l'insérer dans des projets particuliers. Le Sénat — je suis sûr qu'il y est sensible — doit avancer dans ses travaux relatifs au projet sur la filiation et l'adoption et cette disposition fait partie d'un ensemble qui trouverait davantage sa place dans la réforme globale de l'adoption, dont il rejoint la philosophie.

Je demande donc qu'on permette cette réforme limitée qui, après le vote du Sénat, pourra effectivement entrer en vigueur. Par contre, si nous renvoyons le projet à la Chambre, nous aurons perdu du temps et les réformes ici proposées s'en trouveront retardées. Je suggère, dès lors,

que nous avancions rapidement en votant aujourd'hui ce projet, comme nous le ferons pour le projet global sur la filiation et l'adoption où les préoccupations fort légitimes de M. Egemeers trouveront naturellement leur place.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cooreman.

De heer Cooreman. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik val het standpunt van de minister bij.

Toen dit ontwerp in de commissie werd behandeld had de commissie ook reeds talrijke vergaderingen gewijd aan het probleem van de afstamming, waarbij ook dat van de adoptie werd gevoegd.

Er werd gevraagd deze twee problemen te splitsen. De heer Egemeers weet zeer goed dat het probleem van de afstamming een zeer delicaat probleem is, waaraan reeds veel vergaderingen werden gewijd, en dat niet in de eerstkomende weken kan worden afgehandeld.

Het probleem van de adoptie kan afzonderlijk worden behandeld en daarover kan misschien vrij snel een consensus worden bereikt.

De commissie heeft zich beraden over het amendement van de heer Egemeers. Toen is gebleken dat het beter een plaats zou vinden in de bespreking over het probleem van de afstamming. Bijgevolg vraag ik de heer Egemeers niet aan te dringen voor zijn amendement.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Egemeers.

De heer Egemeers. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben altijd bereid naar goede raad te luisteren, maar dan moet het ook goede raad zijn.

Mijnheer de voorzitter van de commissie, de werkwijze van de commissie is toch wel eigenaardig. Niemand heeft het recht om in de commissie mijn amendement in te trekken. Men kan er over laten stemmen, dat is wat anders. Bij de uitslag van de stemming moet ik mij neerleggen. Mijn amendement werd trouwens ingetrokken op een vergadering tijdens een weekende. Dat was misschien een verontschuldiging voor mijn afwezigheid, maar de bespreking van dit ontwerp van wet stond niet als dusdanig op de agenda.

De heer Cooreman. — De vergadering over het probleem van de afstamming vond plaats buiten de Senaat, maar niet de bespreking over het onderhavige ontwerp.

Het amendement werd ingetrokken nadat wij daarover een gesprek hadden gehad. U mag niet zeggen dat het is gebeurd zonder dat u ermee akkoord ging.

De heer Egemeers. — Mijn vraag is, wie in de commissie het recht heeft te vragen dat een amendement van een collega zou worden ingetrokken, wanneer deze laatste daar niet mee akkoord gaat.

Aangezien men nu ook in openbare vergadering wenst dat dit amendement wordt ingetrokken, vraag ik dat wij daarover zouden stemmen. Ik houd mijn amendement dus staande.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Staels-Dompas. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil hier niet ingaan op de grond van de zaak maar er enkel op wijzen dat wij aan het ontwerp van wet in verband met de afstamming en de adoptie reeds zevenenvertig commissievergaderingen van een halve dag hebben gewijd. De bespreking kan nog lang niet worden gesloten aangezien de problemen zeer ernstig zijn. Daarom wil ik erop aandringen, dat wij tenminste het deel over de adoptie afzonderlijk zouden behandelen, aangezien het daar niet zozeer gaat om principiële problemen maar wel om praktische aangelegenheden. Ik heb trouwens ter zake, in afspraak met de voorzitter van de commissie, meer dan een jaar geleden een wetsvoorstel ingediend.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 23 december 1961, wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 55. De aangifte van geboorte wordt gedaan aan de plaatselijke ambtenaar van de burgerlijke stand binnen vijftien dagen na de bevalling. Is de laatste dag van die termijn een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag. »

Article 1er. L'article 55 du Code civil, modifié par la loi du 23 décembre 1961, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 55. La déclaration de naissance est faite à l'officier de l'état civil du lieu dans les quinze jours qui suivent celui de l'accouchement. Lorsque le dernier jour de ce délai est un samedi, un dimanche ou un jour férié légal, le délai est prolongé jusqu'au premier jour ouvrable qui suit. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 56 van hetzelfde wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 56. § 1. In geval van bevalling in ziekenhuizen, klinieken, kraaminrichtingen of andere verpleeginrichtingen, wordt de geboorte van het kind aangegeven door de vader of door de moeder of door beide ouders of, wanneer deze er zich van onthouden de aangifte te doen, door de persoon die de leiding van de inrichting uitoefent, of zijn afgevaardigde.

De persoon die de leiding van de inrichting uitoefent of zijn afgevaardigde zijn gehouden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kennis te geven van de bevalling, uiterlijk de eerste daaropvolgende werkdag.

§ 2. In de andere gevallen wordt de geboorte van het kind aangegeven door de vader of door de moeder of door beide ouders of, wanneer deze er zich van onthouden de aangifte te doen, door de geneesheren, vroedvrouwen of andere personen die bij de bevalling tegenwoordig zijn geweest of door de persoon bij wie de bevalling heeft plaatsgehad.

De geneesheer of, bij ontstentenis, de vroedvrouw of, bij ontstentenis, de andere personen die bij de bevalling tegenwoordig zijn geweest of bij wie de bevalling heeft plaatsgehad, zijn gehouden aan de ambtenaar van de burgerlijke stand kennis te geven van de bevalling, uiterlijk de eerste daaropvolgende werkdag.

§ 3. Indien de aangifte niet is geschied binnen de bij artikel 55 bepaalde termijn, geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand, binnen drie werkdagen volgend op het verstrijken van die termijn, daarvan mededeling aan de persoon die hem van de bevalling kennis heeft gegeven. Deze is gehouden de aangifte te doen binnen drie dagen na de ontvangst van de mededeling; is de derde dag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan kan de aangifte nog worden gedaan de eerste daaropvolgende werkdag.

§ 4. De ambtenaar van de burgerlijke stand vergewist zich van de geboorte aan de hand van een verklaring van een door hem toegelaten geneesheer of gediplomeerde vroedvrouw, of indien zulks niet mogelijk is, door zich persoonlijk naar het pasgeboren kind te begeven.

§ 5. In alle gevallen wordt de akte van geboorte zonder vertraging opgemaakt. »

Art. 2. L'article 56 du même code est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 56. § 1er. En cas d'accouchement dans des hôpitaux, cliniques, maternités ou autres établissements de soins, la naissance de l'enfant est déclarée par le père ou par la mère ou par les deux auteurs ou, lorsque ceux-ci s'abstiennent de faire la déclaration, par la personne qui assure la direction de l'établissement ou son délégué.

La personne qui assure la direction de l'établissement ou son délégué sont tenus de donner à l'officier de l'état civil, avis de l'accouchement, au plus tard le premier jour ouvrable qui suit celui-ci.

§ 2. Dans les autres cas, la naissance de l'enfant est déclarée par le père ou par la mère ou par les deux auteurs, ou, lorsque ceux-ci s'abstiennent de faire la déclaration, par les médecins, accoucheuses ou autres personnes qui ont assisté à l'accouchement ou par la personne chez qui l'accouchement a eu lieu.

Le médecin ou, à défaut, l'accoucheuse ou, à défaut, les autres personnes qui ont assisté à l'accouchement ou chez qui l'accouchement a eu lieu sont tenus de donner à l'officier de l'état civil, avis de l'accouchement, au plus tard le premier jour ouvrable qui suit celui-ci.

§ 3. Lorsque la déclaration n'a pas été faite dans le délai prescrit par l'article 55, l'officier de l'état civil, dans les trois jours ouvrables qui suivent l'expiration du délai, en avise la personne qui l'a averti de l'accouchement. Celle-ci est tenue de faire la déclaration dans les trois jours qui suivent la réception de l'avis; si le troisième jour est un samedi, un dimanche ou un jour férié légal, la déclaration peut encore être faite le premier jour ouvrable qui suit.

§ 4. L'officier de l'état civil s'assure de la naissance par une attestation d'un médecin ou d'une accoucheuse diplômée agréés par lui, ou, en cas d'impossibilité, en se transportant personnellement auprès du nouveau-né.

§ 5. Dans tous les cas l'acte de naissance est dressé sans tarder. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Artikel 57 van hetzelfde wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 57. De akte van geboorte vermeldt:

1° De dag, het uur, de plaats van geboorte, alsmede het geslacht, de naam en de voornamen van het kind;

2° Het jaar, de dag, de plaats van geboorte, de naam, de voornamen en de woonplaats van de moeder en de vader, zo de afstamming langs vaderszijde vaststaat;

3° De naam, de voornamen en de woonplaats van de aangever. »

Art. 3. L'article 57 du même code est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 57. L'acte de naissance énonce:

1° La date, l'heure, le lieu de la naissance, le sexe, le nom et les prénoms de l'enfant;

2° L'année, la date, le lieu de la naissance, le nom, les prénoms et le domicile de la mère et du père, si la filiation paternelle est établie;

3° Le nom, les prénoms et le domicile du déclarant. »

De Voorzitter. — De heer Egelsemeers stelt volgend amendement voor:

Het 2° van artikel 57 voorgesteld door dit artikel aan te vullen met een tweede lid, luidende:

« Bij adoptie wordt de identiteit van de ouders vervangen door die van de adoptanten, wanneer een uittreksel van de akte van geboorte wordt afgeleverd. »

Compléter le 2° du nouvel article 57 proposé par cet article, par un deuxième alinéa, libellé comme suit:

« En cas d'adoption, l'identité des parents est remplacée par celle des adoptants lorsqu'un extrait de l'acte de naissance est délivré. »

De stemming over dit amendement is aangehouden.

Le vote sur cet amendement est réservé.

Art. 4. Artikel 361 van het Strafwetboek wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Art. 361. Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 26 frank tot 200 frank of met een van die straffen alleen wordt gestraft:

1° Hij die gehouden is krachtens artikel 56, § 1, eerste lid, § 2, eerste lid, en § 3, van het Burgerlijk Wetboek, de geboorte van een kind aan te geven en die aangifte niet doet overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 55 en 56 van hetzelfde wetboek;

2° Hij die gehouden is krachtens artikel 56, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek kennis te geven van een bevalling aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en die kennisgeving niet doet overeenkomstig die bepalingen. »

Art. 4. L'article 361 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 361. Sera puni d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 26 francs à 200 francs, ou d'une de ces peines seulement:

1° Toute personne qui, tenue de déclarer la naissance d'un enfant en vertu de l'article 56, § 1er, alinéa 1er, § 2, alinéa 1er, et § 3 du Code civil, n'en aura pas fait la déclaration conformément aux dispositions des articles 55 et 56 du même code;

2° Toute personne qui, tenue d'informer l'officier de l'état civil d'un accouchement en vertu de l'article 56, § 1er, alinéa 2, et § 2, alinéa 2, du Code civil, n'aura pas donné l'avis conformément à ces dispositions. »

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De heer Egemeers stelt volgende wijziging in het opschrift voor:

In het opschrift van het ontwerp de woorden « artikelen 55 en 56 van het Burgerlijk Wetboek » te vervangen door de woorden « artikelen 55, 56 en 57 van het Burgerlijk Wetboek en 361 van het Strafwetboek ».

Dans l'intitulé du projet de loi, remplacer les mots « les articles 55 et 56 du Code civil » par les mots « les articles 55, 56 et 57 du Code civil et 361 du Code pénal ».

Is de Senaat het met deze wijziging eens?

Le Sénat est-il d'accord sur cette modification? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

Wij stemmen donderdag over het amendement van de heer Egemeers en over het artikel 3 waarop het betrekking heeft, evenals over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous procéderons jeudi au vote sur l'amendement de M. Egemeers et sur l'article auquel il se rattache, ainsi que sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 765 DU CODE JUDICIAIRE

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 765 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 765 du Code judiciaire.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 765 van het Gerechtelijk Wetboek.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. J. Wathelet, rapporteur. — Monsieur le Président, chers collègues, il s'agit d'une modification d'une portée fort limitée pour laquelle je me réfère à mon rapport écrit.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. Artikel 765 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

« De jeugdrechtbank en de jeugdkamer van het hof van beroep doen, op straffe van nietigheid, eerst uitspraak na het advies of de vordering van het openbaar ministerie te hebben gehoord. »

Article unique. L'article 765 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

« Le tribunal de la jeunesse et la chambre de la jeunesse de la cour d'appel ne statuent, à peine de nullité, qu'après avoir entendu le ministère public en son avis ou en ses réquisitions. »

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET TOT VERLENGING VAN HET AMBT VAN DE MAGISTRATEN VAN DE RECHTERLIJKE ORDE BOVEN DE LEEFTIJDSGRENS VASTGESTELD VOOR DE INRUSTSTELLING

ONTWERP VAN WET DIE DE AANWIJZING MOGELIJK MAAKT VAN PLAATSERVANGENDE MAGISTRATEN ONDER DE OP RUST GESTELDE MAGISTRATEN

Teruzgending naar de commissie

PROJET DE LOI PROROGÉANT LES FONCTIONS DES MAGISTRATS DE L'ORDRE JUDICIAIRE AU-DELA DE L'ÂGE FIXÉ POUR LA MISE À LA RETRAITE

PROJET DE LOI PERMETTANT LA DESIGNATION DE MAGISTRATS SUPPLÉANTS PARMI LES MAGISTRATS ADMIS À LA RETRAITE

Renvoi en commission

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot verlenging van het ambt van de magistraten van de Rechterlijke Orde boven de leeftijdsgrens vastgesteld voor de inruststelling en van het ontwerp van wet die de aanwijzing mogelijk maakt van plaatservangende magistraten onder de op rust gestelde magistraten.

Nous abordons l'examen du projet de loi prorogéant les fonctions des magistrats de l'Ordre judiciaire au-delà de l'âge fixé pour la mise à la retraite et du projet de loi permettant la désignation de magistrats suppléants parmi les magistrats admis à la retraite.

Beide ontwerpen zijn tot één ontwerp versmolten.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, aangezien wij vanochtend werden geconfronteerd met amendementen op dit ontwerp en aangezien deze amendementen inhoudelijk een rustige gedachtenwisseling vergen, ben ik zo vrij te vragen het ontwerp terug te zenden naar de commissie. De commissie zou dan wel, voor zover haar voorzitter het daarmee eens is, dit ontwerp zo vlug mogelijk moeten behandelen, zodat wij ofwel nog deze week, of zeker in de loop van de volgende week de bespreking in openbare vergadering kunnen aanvatten.

M. le Président. — La parole est à M. Gol, Vice-Premier ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, chers collègues, je ne vois pas d'objection à un renvoi en commission qui permettrait d'éclaircir certains points.

J'insiste toutefois pour que ce projet de loi vienne en discussion en séance publique la semaine prochaine car la réforme d'ensemble à laquelle il se rattache doit entrer en vigueur pour la rentrée judiciaire 1984.

De Voorzitter. — Ik stel voor — en ik richt mij ook en vooral tot de voorzitter van de commissie en tot de rapporteur — dat er over deze bijkomende vergadering een mondeling verslag zou worden uitgebracht, zoniet ontstaat er een vertraging van twee à drie weken voor het drukken, vertalen en verzenden. Indien de rapporteur mondeling verslag uitbrengt,

kunnen wij misschien nog deze week of de volgende week dit ontwerp behandelen.

De heer Cooreman. — Akkoord.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, dit ontwerp werd ons voorgesteld als zijnde uiterst dringend en, zoals de minister zei, effect hebbend op de begroting van dit jaar.

Collega Pede, er worden geregeld amendementen ingediend tijdens de openbare vergadering. Ik doe dat namelijk ook. Ik vraag niet uw persoonlijke mening over de draagwijdte en het belang van die amendementen. Van twee zaken één, ofwel beschouwt men de discussie in commissie afgehandeld en dan kan de bespreking van de amendementen en van de ontwerpen in openbare vergadering gebeuren, ofwel niet.

Ik waarschuw u echter: als u de voorgestelde praktijken aanvaardt, dan zal ik telkens wanneer nieuwe amendementen in openbare vergadering worden ingediend, de verzending vragen naar de commissie. Wees logisch met uzelf.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling misbruik te maken van een mogelijkheid die het reglement ons biedt. Het gaat hier echter om een amendement dat een bepaalde draagwijdte kan hebben gezien de huidige situatie. Wij hadden graag de mening van de minister gekend over het al of niet tegemoet komen aan wat in het amendement wordt voorgesteld. Daarom dacht ik dat het nuttig zou zijn voor één keer een terugzending naar de commissie toe te staan.

De Voorzitter. — Mag ik aannemen dat de Senaat het eens is met dit voorstel tot terugzending naar de commissie, onder de voorwaarden die ik heb opgesomd?

De heer Van In. — Dit schept een voorgaande.

De Voorzitter. — Mijnheer Van In, het is niet de eerste keer dat dit gebeurt.

Le Sénat est-il d'accord sur la proposition de renvoi en commission? (*Assentiment.*)

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK MET HET OOG OP DE OPRICHTING VAN TWEE ORDEN VAN ADVOKATEN IN HET GERECHTELIJK ARRONDISSEMENT BRUSSEL

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT MODIFICATION DU CODE JUDICIAIRE EN VUE DE LA CONSTITUTION DE DEUX ORDRES D'AVOCATS DANS L'ARRONDISSEMENT JUDICIAIRE DE BRUXELLES

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de oprichting van twee Orden van advocaten in het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant modification du Code judiciaire en vue de la constitution de deux Ordres d'avocats dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Weckx, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 17 november 1983 diende de regering bij de Senaat het ontwerp van wet in, houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de oprichting van twee Orden van advocaten in het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Tijdens haar vergaderingen van 15 december 1983 en 12 januari 1984 beprak uw commissie dit ontwerp.

Tijdens zijn inleidende uiteenzetting herinnerde de minister van Justitie eraan dat de raad van orde van de Brusselse balie op 19 januari 1965 eenparig een resolutie aannam waarbij besloten werd het huishoudelijk reglement van de orde van advocaten te Brussel te wijzigen ten einde tot een billijke vertegenwoordiging te komen van de zich in het Nederlands en in het Frans uitdrukende advocaten. Het was vooral onder druk van het Vlaams Pleitgenootschap bij de balie van Brussel dat dit vernieuwende reglement tot stand kwam.

Het Gerechtelijk Wetboek schonk wettelijke bekrachtiging aan dit aldus gewijzigd reglement.

Het gevolg hiervan was dat vanaf 1965 tot 1968 elk jaar één Nederlandstalig lid meer en één Franstalig lid minder verkozen werden in de schoot van de raad van de Orde van de Brusselse balie, zodat uiteindelijk vier Nederlandstalige advocaten zetelden op de zestien leden, de stafhouder uitgezonderd, vanaf het gerechtelijk jaar 1968-1969.

Men aanzag dit destijds als een billijke vertegenwoordiging van de Nederlandssprekende advocaten bij de Brusselse balie, zij het dat dezen geen toegang hadden tot de topfuncties in de raad en dat de kiesverrichtingen niet gesplitst waren, zodat in feite de Franstalige advocaten en dit nog tot op heden bepalen welke Nederlandssprekende advocaten in de raad verkozen worden.

Sedert 1970 en steeds onder impuls van het Vlaams Pleitgenootschap, dat in feite de spreekbuis en het vertegenwoordigend lichaam is van de Nederlandstalige gemeenschap bij de balie van Brussel, tekende zich een beweging af bij de Nederlandssprekende advocaten te Brussel, die van oordeel waren dat hun vertegenwoordiging, zoals georganiseerd in het Gerechtelijk Wetboek van 1967, geen voldoening gaf in de mate dat onder meer de functie van stafhouder in feite nooit werd uitgeoefend door een Nederlandstalig advocaat en dat de vertegenwoordiging van de groep van de Nederlandstalige advocaten onvoldoende was.

Inderdaad, eind 1983 waren er 652 Nederlandstalige advocaten te Brussel ingeschreven op het tableau en de lijst der stagiairs op een totaal van 2.398 advocaten en stagiairs, dit is 27 pct.

Doch wat de stagiaires van het eerste jaar betreft, waren er eind 1983 aan de Brusselse balie 60 Nederlandstaligen ingeschreven en 84 Franstaligen, of respectievelijk 45 en 55 procent. Dit betekent in feite dat een autonome Nederlandse Orde van advocaten te Brussel de tweede plaats zou bekleden in de rij van de Vlaamse balies, ná Antwerpen en vóór Gent.

Op 16 juni 1980 werd een vragenlijst voorgelegd aan alle leden van de Brusselse balie ten einde de mening van elk gemeenschap te peilen.

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek werd in september 1980 een gemengde commissie opgericht voor de hervorming van de structuren van de Brusselse balie.

In mei 1982 keurde de raad van de Orde tijdens een buitengewone vergadering een akkoordprotocol goed waarvan de tekst werd medege-deeld aan alle advocaten van de Brusselse balie.

Op vraag van een aantal leden van de commissie heb ik als bijlage bij mijn schriftelijk verslag de tekst van dit protocol gevoegd — document 598, nummer 2, van 31 januari 1984.

Dit protocol betreffende de nieuwe structuren van de Brusselse balie bevat de hierna volgende grondbeginselen:

Ten eerste, oprichting van twee zelfstandige Orden van advocaten te Brussel;

Ten tweede, vrijheid voor elk van de advocaten van de twee orden om consult te geven en te pleiten in de taal van de andere orde;

Ten derde, vrijheid voor de cliënten om een advocaat naar keuze te raadplegen;

Ten vierde, vrije samenwerking tussen de advocaten van de twee Orden, waarbij een ieder onderworpen blijft aan het gezag van de overheid van zijn Orde;

Ten vijfde, vrije keuze voor elke advocaat om zich bij een Orde te laten inschrijven indien zijn kantoor gevestigd is op het grondgebied van Brussel-Hoofdstad;

Ten zesde, verplichting voor de advocaten wier kantoor is gevestigd in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde, met inbegrip van de zes randgemeenten, zich te laten inschrijven bij de Nederlandstalige Orde te Brussel, behoudens een overgangsregeling waarbij de vrije keuze blijft bestaan voor hen die hun kantoor hebben gevestigd vóór de definitieve wettelijke vastlegging van de grenzen van de gewesten en uiterlijk tien jaar na het van kracht worden van het voorliggend ontwerp van wet.

In juni 1982 hebben de leden van de Brusselse balie, aan wie de stafhouder het protocol had voorgelezen, tijdens hun gewone algemene vergadering alle herkiesbare leden van de raad van orde opnieuw verkozen.

Op 12 december 1982 tenslotte bevestigde de algemene raad van de nationale orde van advocaten eenparig het akkoord afgesloten binnen de Brusselse balie.

De minister beaamde voor de commissie dat dit akkoord een bevredigende oplossing biedt voor een probleem dat de Brusselse balie sedert twintig jaar bezighoudt. De minister vroeg de commissie dit akkoord te willen bekrachtigen via het door de regering ingediende ontwerp, omdat zij absoluut wil verhinderen dat de huidige verstandhouding aan de Brusselse balie ook maar enigszins in het gedrang zou komen.

De minister heeft tenslotte de aandacht van de commissie gevestigd op het feit dat de ontwerpers van het protocolakkoord er terecht op stonden te onderstrepen dat hun oplossing billijk was, zuiver professioneel en ondeelbaar.

Het ontwerp, zoals het door de commissie met 11 stemmen bij 1 onthouding werd goedgekeurd, kan in drie delen worden ingedeeld.

Het eerste deel betreft een aantal wijzigingen in de artikelen van het Gerechtelijk Wetboek, die handelen over de balies, over de raad van de Orde van advocaten en over het stafhouderschap.

Het zijn de artikelen 1 tot en met 4 van het ontwerp.

Hierin is artikel 1 veruit het belangrijkste omdat het het artikel 430 van het Gerechtelijk Wetboek volledig wijzigt en het principe van de ene Brusselse balie en de twee Orden, te weten de Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel en de Franse Orde van advocaten bij de balie te Brussel, consacreert.

Het tweede gedeelte van het voorliggend ontwerp behelst de artikelen 5, 6 en 7 en zijn aanpassingen aan enkele artikelen van het Gerechtelijk Wetboek die handelen over de nationale orde van advocaten, aanpassingen die noodzakelijk voortvloeien uit de oprichting van de twee autonome Orden van advocaten bij de balie te Brussel.

Het derde deel van het ontwerp vindt men terug in artikel 8 dat in paragraaf 1 een aantal overgangsbepalingen behelst, waaromtrent de commissie de volgende interpretatie vastlegt:

De advocaten die gevestigd zijn in Brussel-Hoofdstad of er zich komen vestigen, hebben te allen tijde de vrije keuze van inschrijving bij één van de twee Orden;

De advocaten, die op het ogenblik van het in werking treden van het wetsontwerp gevestigd zijn in Halle-Vilvoorde hebben de vrije keuze;

De advocaten die zich komen vestigen in Halle-Vilvoorde na het in werking treden van onderhavig wetsontwerp hebben de vrije keuze van inschrijving in één van de twee Orden tot wanneer de definitieve grenzen van het hoofdstedelijk gebied zijn vastgelegd en voor zover deze vastlegging plaatsheeft binnen de termijn van uiterlijk tien jaar;

In ieder geval houdt de vrije keuze voor de advocaten die zich komen vestigen in Halle-Vilvoorde op, ofwel wanneer zij zich komen vestigen na de definitieve vastlegging van de Brusselse grenzen voor zover deze vastlegging plaatsheeft in de loop van de termijn van tien jaar sedert het van kracht worden van het voorliggend ontwerp, ofwel wanneer zij zich komen vestigen in Halle-Vilvoorde na verloop van de termijn van tien jaar sedert het van kracht worden van onderhavig ontwerp en zonder dat een definitieve wettelijke oplossing voor de grenzen van Brussel is gevonden.

De paragrafen 2 tot en met 7 van artikel 8 bepalen de praktische regeling voor de eerste verkiezingen van de twee autonome orden te Brussel.

Om deze verkiezing te laten plaatsvinden in de loop van het huidig gerechtelijk jaar is de goedkeuring van deze wet door de Kamer van volksvertegenwoordigers vóór het Paasreces onontbeerlijk.

Tot besluit nog twee opmerkingen. Op bladzijde vier van mijn verslag scheef ik, na diverse contacten met leden en oud-leden van de raad van de Orde van advocaten bij de balie van Brussel onder meer het volgende: «Daarenboven is een balie met 2400 leden in de praktijk niet meer te beheren en te beheersen door een raad van orde, bestaande uit zestien leden en één stafhouder. Materieel en organisatorisch wordt dit te zwaar en de achterstand in het werk van de Orde stapelt zich op.»

In verband hiermede ontving ik op 22 februari 1984, een schrijven van de heer A. Braun, stafhouder van de Orde van advocaten bij de balie te Brussel, dat als volgt luidt: «Persoonlijk onderschreef ik die opmerking, hoewel men ervan bewust moet zijn dat zij geenszins aan de oorsprong ligt van het wetsontwerp. Anderzijds, is het niet juist te schrijven dat het achterstel van het werk, waaraan de Orde het hoofd moet bieden, steeds toeneemt. Er bestaat geen enkel achterstel in de diensten van de orde. Zo het juist is dat het werk steeds toeneemt, geldt dit niet voor het achterstel.»

Ik hechte eraan als rapporteur hier deze rechtzetting te doen.

De tweede opmerking houdt een citaat in uit het protocol betreffende de nieuwe structuren van de Brusselse balie; onder de hoofding «A. Inleidende beschouwingen» lezen wij in *in fine*:

«Overwegende dat de ondertekenaars plechtig verklaren dat op geen enkel ogenblik gebruik kan gemaakt worden van dit akkoord, noch direct noch indirect, op politiek en/of institutioneel vlak, wat het toekomstig statuut van het Brussels Gewest betreft.»

In het licht van deze motivering onder meer keurde uw commissie voor de Justitie het ontwerp goed met 11 stemmen bij 1 onthouding.

Ik durf dan ook een oproep te richten tot de Hoge Vergadering om dit ontwerp, dat gestoeld is op een ruim en eervol akkoord tussen de twee gemeenschappen van de Brusselse balie, unaniem goed te keuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, ce projet est exemplaire d'une situation qui se développe à Bruxelles. Le barreau de Bruxelles compte actuellement plus de 2000 membres, dont plus d'un quart sont des avocats néerlandophones. Il comporte aussi un bon nombre d'avocats parfaitement bilingues.

Ce barreau, depuis qu'il existe, n'a jamais connu de graves problèmes linguistiques ni de tensions communautaires qui aient pris un caractère vraiment agressif et violent; jamais, au cours des vingt dernières années, on n'a relevé d'incidents linguistiques au sein du barreau de Bruxelles. J'ai personnellement appartenu au conseil de l'Ordre de ce barreau et je n'ai jamais entendu de protestations ou de plaintes qui auraient révélé des incompatibilités véritables entre des avocats francophones et des avocats néerlandophones.

Cette chose mérite d'être soulignée, car elle est exemplaire des relations qui existent souvent à Bruxelles entre francophones et néerlandophones. Celles-ci sont, sur un plan individuel plutôt bonnes, alors que lorsqu'on les apprécie au niveau de l'Etat, au cœur de nos institutions, elles sont plus que mauvaises.

Deuxième remarque: le barreau n'est pas, par sa destination même, une institution culturelle, mais essentiellement une organisation professionnelle d'auxiliaires de justice. Ce barreau est dirigé par un conseil de l'Ordre composé de 16 membres élus par les avocats. Parmi ces 15 membres, les avocats flamands sont représentés par un nombre minimum de 4 ou de 5 représentants. Une garantie institutionnelle a été apportée en son temps à la minorité des avocats flamands.

Les avocats francophones, dans leur majorité — c'est évidemment une question d'appréciation personnelle —, auraient peut-être été d'accord pour majorer ou même renforcer cette représentation minimum. Un accord aurait pu, je crois, intervenir sur ce point. Mais il y avait l'exigence de l'alternance des bâtonniers, ce qui au sein des bureaux est toujours un problème délicat important.

Les formules transactionnelles proposées n'ont pas été acceptées, les uns voulant conserver sans partage, il faut bien l'avouer, le bénéfice d'une large majorité, et les autres refusant, bien qu'ils fussent une minorité d'un quart, de concéder autre chose qu'une parité dans la répartition des fonctions et des charges. De part et d'autre, on a assisté progressivement à la montée d'une intransigence alimentée fondamenta-

lement par la volonté d'une majorité d'avocats flamands de se regrouper entre eux, de créer un barreau flamand, de faire prévaloir au sein d'un organisme essentiellement professionnel, appelé à réglementer le travail quotidien des avocats quelle que soit leur appartenance linguistique, une volonté communautaire et de tout lui subordonner.

L'intérêt de la profession, les objectifs du barreau, la réalité d'une cohabitation quotidienne dont j'ai souligné l'importance, tout cela a été dominé par la considération, non partagée par nombre de francophones, de la nécessité d'un regroupement communautaire et linguistique.

Bruxelles aura donc deux barreaux. On peut se demander si demain, dans la logique d'une telle attitude, qui privilégie la communauté de langue et de culture, il ne faudra pas scinder les comités de sécurité et d'hygiène, les conseils d'entreprise et beaucoup d'institutions qui constituent le tissu socio-économique de Bruxelles.

Il faut en tout cas tirer les leçons de l'accord intervenu entre avocats francophones et flamands.

A cet égard, nous sommes un pays bien curieux. Au moment où les avocats se séparent, ils ne cessent de se témoigner de la sympathie. J'ai cru comprendre cela en écoutant notre estimé rapporteur, M. Weckx. On entend affirmer que la séparation est le meilleur moyen de s'entendre. C'est peut-être une nouvelle façon de vivre la modernité au sein de la famille: «Je t'aime, donc je quitte la maison.» C'est le pendant affectif de la logique maoïste selon laquelle deux font plus qu'un. La division fait la force, en quelque sorte. (*Sourires.*)

Nous constatons que cette scission du barreau de Bruxelles — peut-être est-ce la conséquence du peu de crédit que nous accordons à nos institutions — est vécue dans une assez large indifférence. Il y a là quelque chose d'étrange. Quelqu'un me faisait remarquer que les Français en Corse démontrent leur unité à coups de mitraillettes, alors que nous, nous étalons notre irrémédiable division dans une assez étonnante cohabitation de fait.

Mais la solution retenue par le barreau de Bruxelles s'inscrit dans un courant dont il convient tout de même de mesurer la portée politique. En effet, le refus de la cohabitation au sein d'institutions communes, dans une même ville et dans une même région, conduit au refus de véritables objectifs régionaux et d'une solution qui unifierait les uns et les autres au sein d'un programme commun. Cette réflexion doit, en tout cas, être exprimée et approfondie.

L'expérience de la scission du barreau de Bruxelles sera très importante. La cohabitation future des deux barreaux après la division du barreau unitaire actuel, qui fut et est encore un barreau uni — je me plais à le saluer au moment où il va disparaître —, sera certainement un modèle important, positif ou négatif, qui déterminera sans doute le développement ou l'avenir d'un certain nombre d'autres institutions. Je redoute que la séparation ne suscite les problèmes et les conflits que la cohabitation à l'intérieur de l'ordre actuel, n'a jamais provoqués.

Il sera très important d'observer comment les spécialistes du litige que sont les avocats régleront leurs conflits interbarreaux. Il ne faut pas dramatiser à priori cette situation ni exagérer les conflits futurs. Une entente est possible, mais il ne faut pas non plus être dupe ni sous-estimer les dangers d'intolérance et de ségrégation que recèle la solution proposée par le barreau de Bruxelles.

Cet accord intervenu entre les deux parties témoigne, en fait, de nos problèmes communautaires et de ce qu'ils comportent en eux d'intolérance et de ségrégation. Les avocats flamands réclament leur autonomie, le droit de s'auto-organiser à Bruxelles. A partir du moment où ce droit exprime une volonté collective profonde, il peut être reconnu et consacré par le législateur. Mais le même mouvement qui conduit à la scission du barreau de Bruxelles, qui, il faut le rappeler, couvre également l'arrondissement de Hal-Vilvorde, refuse aux avocats francophones domiciliés dans la périphérie de Bruxelles, passé un certain délai, de continuer à appartenir à un barreau francophone.

Le projet exprime parfaitement cette intransigeance, et en cela il préjuge de la solution qui sera apportée à la régionalisation de Bruxelles.

M. Moureaux et moi-même, conscients de ce problème, déposerons un amendement à l'article 8 du projet, pour éviter qu'on ne préjuge des solutions futures pour la Région bruxelloise. En effet, quoi qu'on en puisse dire et qu'on affirme fort légèrement, ce projet, comme d'autres d'ailleurs, tel celui qui a été voté tout récemment relativement aux charges du passé, préjuge de la régionalisation de Bruxelles.

Il indique, en effet, que, si les frontières régionales sont limitées aux 19 communes, on ne se bornera pas à supprimer les facilités aux avocats francophones, mais on les empêchera purement et simplement d'exercer

leur profession dans les communes périphériques, du moins s'ils ne s'inscrivent pas au barreau flamand.

Cette critique est particulièrement pertinente à l'époque où les ordres se multiplient. Je pense à l'Ordre des architectes et à la création envisagée d'un ordre d'experts comptables, et à celle d'un ordre d'experts immobiliers. Le danger est évidemment considérable.

Notre groupe ne veut pas instaurer un long débat. Nous ne faisons pas grief au ministre de l'avoir déposé, puisque c'est le barreau de Bruxelles, qui le lui a demandé. Mais nous ne le voterons pas, car nous le trouvons dangereux.

Notre groupe tiendra toutefois compte de ce que le projet est le produit d'un accord entre les membres d'une profession, le fruit d'une entente, même si celle-ci n'est née que pour acter et organiser une séparation. Pour cette dernière raison et parce que nous voulons privilégier les accords entre partenaires professionnels, nous nous abstenons.

Nous déposons, M. Moureaux et moi-même, un amendement que je défendrai très brièvement. Il tend à remplacer le texte de l'alinéa 2 du paragraphe 1er de l'article 8 par les mots: «Ce libre choix est également reconnu aux avocats qui établiront leur cabinet dans l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde au plus tard à l'expiration de l'année suivant la fixation définitive des limites de la région de Bruxelles».

Cet amendement, pour nous subsidiaire, est néanmoins important. Comme je l'ai souligné, nous ne voulons pas que le projet préjuge de la régionalisation de Bruxelles, qu'il soit une étape vers une solution globale dont on ne discute toujours pas véritablement.

Dès lors, nous devons obtenir du Parlement la garantie que les limitations prévues dans le projet et qui seront imposées aux francophones — ce que nous n'admettons pas — ne prennent cours qu'à l'expiration de l'année au cours de laquelle les frontières définitives de la Région bruxelloise auront été fixées.

Ce souhait est conforme aux accords exprimés et répétés à plusieurs reprises, et selon lesquels le gouvernement n'a pas l'intention de préjuger de la solution bruxelloise. Si tel est le cas, il me semble que cet amendement doit être voté et recevoir l'agrément de ceux qui sont préoccupés par l'application de l'article 107^{quater} de la Constitution. (*Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains autres bancs.*)

De Voorzitter. — De heren Lallemand en Serge Moureaux hebben inderdaad net een amendement ingediend, strekkende tot wijziging van alinea 2 van § 1 van artikel 8.

Je signale à l'assemblée que le texte de l'amendement de MM. Lallemand et Serge Moureaux n'a pas été lu tout à fait correctement par son auteur.

Il s'agit, en fait, de remplacer à l'alinéa 2 du § 1er de l'article 8 les termes «au plus tard à l'expiration de la dixième année suivant l'entrée en vigueur de la présente loi, sauf fixation définitive antérieure des limites des régions» par ce qui suit: «jusqu'à la fixation définitive des limites des régions.»

Dit amendement zal zo snel mogelijk worden vertaald, vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het feit dat met dit ontwerp van wet een aantal artikelen van het Gerechtelijk Wetboek worden gewijzigd, mag er eens te meer onze aandacht op vestigen dat het beroep van advocaat in het kader van de gerechtelijke organisatie een bepaalde betekenis heeft. Het is niet slecht dat principieel en voorafgaandelijk nog eens duidelijk te stellen en te illustreren in welke mate dat, bijvoorbeeld, ook de organisatie van het gerechtelijk leven te Brussel mede wordt bepaald door de activiteiten van de advocaten die aan de Brusselse gerechtelijke diensten zijn verbonden.

Een tweede vraag die wij moeten stellen — ik viseer daar niemand persoonlijk mee — is of wij de behandeling van dit ontwerp van wet moeten overlaten alleen aan de honorabele senatoren die toevallig advocaat zijn bij de balie te Brussel.

Ik ben zo vrij deze vraag negatief te beantwoorden.

Aangezien de aanwezigheid van de advocaat in het gerechtelijk leven een bepaald belang heeft, moet dan ook per definitie ieder senator geïnteresseerd zijn in wat hier vandaag wordt besproken.

Mijn voorganger op deze tribune is vertrokken van de vaststelling — er is waarschijnlijk een verschil met de omstandigheden elders — dat er

tussen de Nederlandstalige en de Franstalige advocaten die professioneel actief zijn te Brussel een betrekkelijk goede verstandhouding heerst.

Daarbij heeft hij bepaalde cijfers vooropgesteld, die wij trouwens ook in het verslag van de heer Weckx terugvinden, namelijk dat het aantal ingeschreven advocaten bij de rechtbank te Brussel is gegroeid tot meer dan 2.000 eenheden en dat men erkent dat ten minste één vierde onder hen Nederlandstaligen zijn. Daarbij moet er rekening mee worden gehouden dat er ook nog een aantal advocaten zijn die zich tweetalig noemen. De heer Lallemand zei « perfect tweetalig », maar die beoordeling laat ik in het midden.

Mijnheer de Voorzitter, vermits een aantal bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek laten uitschijnen in welke mate de georganiseerde werking van de advocaten van belang is voor de werking van een goede rechtsbedeling, meen ik met de meeste nadruk de aandacht van de Senaat voor dit ontwerp te mogen vragen.

Een tweede aspect in deze benadering is zonder twijfel het werkingsgebied van de rechtbank die hier wordt gevisieerd.

Het gaat hier niet alleen om een gebied dat ten dele wegens grondwettelijke of wettelijke bepalingen tweetalig is. Het gaat ook om een gebied dat om dezelfde grondwettelijke of wettelijke bepalingen ten dele moet worden erkend als eentalig Nederlands. Ik bedoel het grondgebied van het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde.

U zult mij veroorloven daar even bij stil te staan. Het is toch merkwaardig dat in het protocol dat tussen de leden van de Brusselse balie werd gesloten een bepaling is opgenomen waarbij men hun gedurende tien jaar de vrije keuze laat te behoren tot de Nederlandstalige of de Franstalige Orde van advocaten te Brussel. Dit geldt ook voor degenen die in het eentalig Nederlands gebied Halle-Vilvoorde zijn gevestigd. Dat blijkt het zoveelste compromis te zijn dat enerzijds zou beantwoorden aan de verzuchtingen van de Franstaligen die reeds in dit gebied gevestigd zijn en bepaalde prerogatieven willen behouden en anderzijds zou het een toegeving zijn van de Nederlandstaligen die in het kader van een goede en harmonische samenwerking met hun Franstalige collega's, bereid zouden zijn deze overgangperiode te aanvaarden.

Dat neemt niet weg dat — ik richt mij in het bijzonder tot de heren Lallemand en Moureaux — hoe men de zaak ook beoordeelt en zelfs onder abstractie van het feit dat de zogenaamde grenzen van de Brusselse regio niet zouden zijn vastgesteld, in wezen een grote vrijheid wordt gegeven aan de Franstaligen die nu en tien jaar lang, een toch lange periode in een mensenleven, de kans krijgen om zich alsnog anders te gedragen dan normaal mag worden verwacht van degenen die in het gebied Halle-Vilvoorde zijn ingeschreven. Te meer, daar het veelvuldig voorkomt dat een advocaat die in een bepaalde gemeente woont, zijn advocatenkantoor heeft in een andere gemeente. Deze overgangsmaatregel is dus ook bedoeld voor diegenen die een kantoor hebben in die bepaalde gemeenten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, wij stellen dit vast. Dit sluit evenwel niet uit dat wij van mening zijn dat de bedoelingen van de Nederlandstaligen om dit compromis te onderschrijven, honorabel kunnen zijn. Het zet echter des te meer in de verf in welke mate het aangekondigde amendement, waarvan wij de tekst nu kennen, in strijd is met de meest logische situatie.

Ik wil nog een laatste opmerking maken over de organisatie van het gerechtelijk leven in het dubbele arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Er bestaat geen twijfel dat in het kader van de reorganisatie van de provincie Brabant en van het gerechtelijk leven, ook in Brussel en in Halle-Vilvoorde een meer harmonische benadering van de situatie nodig is. De heer Lallemand sprak in dit verband over splitsing. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat men in lengte van dagen de overlappingen en de huidige taalmoeilijkheden zal kunnen volhouden, afgezien van de zogenaamde goede betrekkingen waarmee men schernt. In wezen is de benadering altijd fundamenteel verschillend naargelang van diegene die ze uitspreekt.

Zoals uit het verslag van de heer Weckx blijkt, ligt het normaal in de lijn van de verwachtingen dat een gemeenschap die zich respecteert, die zich teruggevonden heeft en die eindelijk de mogelijkheid heeft om zich op een behoorlijke en eigentijdse wijze uit te drukken, alle vormen van bestuur en samenwerking zelf zal kiezen. Dit geldt ook voor het gerechtelijk leven. Ik kan mij niet voorstellen dat er een gerechtelijk leven zou bestaan vreemd aan de gemeenschap waarover het moet oordelen en tegengesteld aan de gemeenschap waarin het leeft. Wanneer wij over harmonie spreken, kan het niet anders dan wanneer de Nederlandstalige gemeenschap in het land een volwaardige gemeenschap wil zijn in de hoogste betekenis van het woord, het gerechtelijk leven deze

volwaardigheid moet volgen, ook te Brussel en in elk geval in Halle-Vilvoorde. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lepaffe.

M. Lepaffe. — Monsieur le Président, chers collègues, je n'avais pas l'intention d'intervenir dans ce débat, bien que je soutienne solidairement l'amendement déposé par MM. Lallemand et Moureaux.

Compte tenu des arguments développés par M. Van In, que j'ai écoutés avec grande attention, je me dois de les réfuter car j'éprouve toujours certaines craintes lorsque d'autres que les Bruxellois s'occupent des problèmes qui se posent à Bruxelles.

Je suis personnellement très sensible au développement des communautés quelles qu'elles soient et la défense de la dignité et de la valeur d'une communauté, quelle qu'elle soit et dans n'importe quel pays, me paraît mériter, au minimum, une discussion fondée sur l'argumentation avancée par les deux parties.

Mais il faut être de bon compte car, aussi longtemps qu'on refuse ce qu'on avait promis aux membres d'une communauté, c'est-à-dire de fixer les limites réelles de la Région bruxelloise et d'appliquer certaines discussions dans un « délai raisonnable », comme le précisait le Conseil d'Etat, délai devenu d'ailleurs tout à fait déraisonnable, des précautions s'imposent. L'amendement que nous examinons n'a d'autre but que de faire coïncider les deux impératifs en la matière.

Nous avons tous la possibilité de fixer, de manière définitive, les limites de la Région bruxelloise.

Pour ce qui concerne le barreau de Bruxelles, je crois qu'il convient, à un moment donné, de faire droit à la demande, qu'ils estiment fondée, de ceux qui représentent un peu plus de 25 p.c. du nombre total des avocats de Bruxelles.

A ce propos, je voudrais dire aux membres de la Communauté flamande qui parlent de dignité, d'épanouissement et de choix à opérer, que c'est parfois se grandir que de respecter ceux qui, avec une volonté constante, souhaitent ne pas appartenir à une communauté déterminée. Ces citoyens représentent pourtant une proportion de loin plus importante que celle prise en considération pour le barreau de Bruxelles.

En tant que membre de ce barreau, je trouve parfaitement normal que les 25 à 27 p.c. d'avocats néerlandophones voient leurs droits reconnus. La Communauté flamande, qui se développe et s'épanouit, se grandirait si elle reconnaissait le même droit de s'exprimer démocratiquement à ceux qui représentent des pourcentages nettement plus importants. (*Applaudissements sur les bancs FDF et sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — La parole est à M. Gol, ministre.

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, je rappelle tout d'abord que le présent projet de loi résulte d'une initiative du conseil de l'Ordre du barreau de Bruxelles, qui a ensuite consulté ses membres sur des solutions retenues après de longues négociations.

Je ne puis que me réjouir qu'il ait été possible, dans notre pays, compte tenu de ses problèmes communautaires, d'aboutir dans un milieu déterminé, à un accord permettant de réaliser une réforme fondamentale, accord résultant de négociations entre membres appartenant aux deux grandes communautés. Qui plus est — et ce n'est pas négligeable — cet accord a pu être réalisé au niveau de la région de Bruxelles où les problèmes sont en général, difficilement résolus.

La solution proposée est à la fois globale, spécifique et autonome. En effet, c'est bien à un compromis global qu'ont abouti les intérêts eux-mêmes. Je craignais — à juste titre, vous le reconnaîtrez — qu'en déposant ce projet de loi au Parlement, ce caractère de globalité soit menacé. Je demande donc instamment au Sénat de maintenir tel quel ce compromis.

Sa deuxième caractéristique est sa spécificité, en ce sens qu'il vaut pour le barreau de Bruxelles et seulement pour celui-ci. Il a été dit et répété en commission qu'il ne constitue nullement un précédent ou une anticipation quelconque sur un plan institutionnel plus large. Un problème spécifique est simplement résolu d'une façon spécifique.

Enfin, on veut résoudre ce problème de façon autonome et distincte de l'ensemble du contentieux communautaire qui reste à régler à Bruxelles et dans l'ensemble du pays.

Ce compromis global, spécifique et autonome permet de trancher une question délicate, pendant depuis plusieurs années, celle de savoir

comment assurer une représentation spécifique de la minorité des avocats du barreau de Bruxelles, tout en sauvegardant les droits et les prérogatives de la majorité.

Le compromis y parvient parfaitement selon moi, et, dès lors, je demande au Sénat de ne pas adopter les amendements. Ceux-ci ne pourraient avoir comme conséquence qu'une surenchère qui finirait par faire douter de la capacité des Belges à réaliser des compromis, quand ils le souhaitent vraiment.

En ce qui concerne l'amendement de M. Lallemand, je veux faire observer, comme je l'ai déjà fait en commission, que l'objet de l'accord est limité et que le texte du projet de loi pourrait être modifié au cas où les frontières de la Région bruxelloise seraient fixées après l'expiration du délai de dix ans et qu'elles se situeraient au delà des dix-neuf communes, puisqu'il faudrait alors adapter la loi à la nouvelle situation et fixer aussi de nouvelles limites à l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

La commission s'est prononcée très clairement sur l'interprétation qu'il convient de donner à la disposition qu'on propose d'amender. Les avocats établis dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale ou qui viennent s'y établir, jouissent à tout moment de la liberté en matière d'inscription. Les avocats établis dans une des communes de l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde au moment de l'entrée en vigueur de la loi ont le libre choix. Ceux qui viennent s'y établir après l'entrée en vigueur de la loi en projet ont le libre choix jusqu'au moment où les frontières définitives de Bruxelles-Capitale auront été fixées, pour autant qu'elles le soient dans un délai minimum de dix ans. Ceux qui viennent s'établir dans l'arrondissement de Hal-Vilvorde après la fixation définitive des frontières de la Région bruxelloise ou qui viennent s'y installer après l'expiration du délai de dix ans, sans qu'aucune solution définitive n'ait été trouvée au problème des limites de Bruxelles, ne bénéficient plus du libre choix. C'est bien là, semble-t-il, l'intention de ceux qui ont élaboré le compromis soumis aujourd'hui à votre vote. C'est aussi le sentiment de la majorité des membres de la commission.

Je vous demande, dès lors, de bien vouloir adopter ledit projet de loi.
(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. L'article 430 du Code judiciaire est remplacé par les dispositions suivantes :

« 1. Il est dressé, au chef-lieu de chaque arrondissement judiciaire, au plus tard le 1er décembre de chaque année, un tableau de l'Ordre des avocats et une liste des stagiaires ayant leur cabinet dans l'arrondissement.

Le tableau et la liste sont affichés par les soins du bâtonnier, qui veille à leur mise à jour.

2. Toutefois, dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, il existe deux ordres : l'Ordre français des avocats du barreau de Bruxelles et l'Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles.

L'Ordre français des avocats du barreau de Bruxelles est composé des avocats ayant leur cabinet dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale et qui ont obtenu leur inscription au tableau.

L'Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles est composé des avocats ayant leur cabinet dans l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde et qui ont obtenu leur inscription au tableau.

L'Ordre français des avocats du barreau de Bruxelles dresse la liste des stagiaires ayant installé leur cabinet dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

L'Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles dresse la liste des stagiaires ayant installé leur cabinet dans les arrondissements administratifs de Bruxelles-Capitale et de Hal-Vilvorde. »

Artikel 1. Artikel 430 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« 1. In de hoofdplaats van ieder gerechtelijk arrondissement wordt uiterlijk op 1 december van elk jaar een tableau opgemaakt van de

Orde van advocaten en een lijst van stagiaires, die hun kantoor in het arrondissement hebben.

Het tableau en de lijst worden aangeplakt door toedoen van de stafhouder, die zorg draagt dat zij worden bijgehouden.

2. Evenwel zijn er in het gerechtelijk arrondissement Brussel twee orden : de Franse Orde van advocaten bij de balie te Brussel en de Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel.

De Franse Orde van advocaten bij de balie te Brussel bestaat uit de advocaten die hun kantoor hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en die hun inschrijving op het tableau verkregen hebben.

De Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel bestaat uit de advocaten die hun kantoor hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde en die hun inschrijving op het tableau verkregen hebben.

De Franse Orde van advocaten bij de balie te Brussel maakt de lijst op van de stagiaires die hun kantoor gevestigd hebben in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

De Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel maakt de lijst op van de stagiaires die hun kantoor gevestigd hebben in de administratieve arrondissementen Brussel-Hoofdstad en Halle-Vilvoorde. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 433 du même Code est remplacé par les dispositions suivantes :

« Les avocats ayant été inscrits au tableau de l'Ordre et qui obtiennent leur réinscription à ce tableau ou leur inscription au tableau d'un autre barreau, peuvent y être inscrits au rang de leur première inscription.

Il en est de même pour les avocats du barreau de Bruxelles, y compris pour ceux qui, avant la création de deux ordres distincts dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, étaient déjà inscrits au tableau de l'Ordre des avocats de Bruxelles. »

Art. 2. Artikel 433 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« De advocaten die ingeschreven zijn geweest op het tableau van de Orde en hun wederinschrijving verkrijgen op dat tableau of hun inschrijving op het tableau van een andere balie, kunnen er ingeschreven worden met de rang van hun eerste inschrijving.

Hetzelfde geldt voor de advocaten van de balie te Brussel, ook voor hen die, vóór de oprichting van twee afzonderlijke orden in het gerechtelijk arrondissement Brussel, reeds ingeschreven waren op het tableau van de Orde van advocaten te Brussel. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 448, alinéa 1er, du même Code est remplacé par l'alinéa suivant :

« Pour chacun des barreaux, il est formé un conseil de l'Ordre. Toutefois, pour le barreau de Bruxelles, chacun des deux ordres visés par l'article 430, 2°, a son propre conseil. »

Art. 3. Artikel 448, eerste lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door het volgende lid :

« Voor elke balie wordt een raad van de Orde gevormd. Evenwel, voor de balie te Brussel hebben de beide bij artikel 430, 2°, bedoelde orden ieder hun eigen raad. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. A l'article 451 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

1° Le signe « § 1er » est supprimé.

2° Le paragraphe 2 est abrogé.

Art. 4. In artikel 451 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het teken « § 1 » vervalt.

2° Paragraaf 2 wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. A l'article 490 du même Code, modifié par la loi du 7 juin 1972, les alinéas 3 et 4 sont remplacés par les alinéas suivants :

« Les barreaux sont représentés au conseil général selon leur appartenance au groupe des barreaux de langue française ou au groupe des barreaux de langue néerlandaise, telle qu'elle est déterminée par l'article 498, alinéas 5 et 6.

Dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, les avis prévus par les articles 66, 88 et 195 sont donnés par chacun des bâtonniers des deux Ordres des avocats ».

Art. 5. In artikel 490 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 7 juni 1972, worden het derde en het vierde lid vervangen door de volgende leden :

« De balies zijn in de Algemene Raad vertegenwoordigd naargelang zij behoren tot de groep van de Nederlandstalige balies of tot de groep van de Franstalige balies, zoals bepaald in artikel 498, vijfde en zesde lid.

In het gerechtelijk arrondissement Brussel worden de adviezen bedoeld in de artikelen 66, 88 en 195 gegeven door de stahouder van elk van de twee orden van advocaten. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. A l'article 498 du même Code, modifié par la loi du 7 juin 1972, sont apportées les modifications suivantes :

1° L'alinéa 2 est remplacé par l'alinéa suivant :

« Toute décision doit recueillir la majorité des voix représentant les barreaux appartenant respectivement au groupe des barreaux de langue française et au groupe des barreaux de langue néerlandaise. »

2° L'alinéa 5 est remplacé par les alinéas suivants :

« L'Ordre français du barreau de Bruxelles, les Ordres des barreaux d'Arlon, Charleroi, Dinant, Huy, Liège, Marche-en-Famenne, Mons, Namur, Neufchâteau, Nivelles, Tournai et Verviers appartiennent au groupe des barreaux de langue française.

L'Ordre néerlandais du barreau de Bruxelles, les Ordres des barreaux d'Anvers, Audenarde, Bruges, Courtrai, Furnes, Gand, Hasselt, Louvain, Malines, Termonde, Tongres, Turnhout et Ypres appartiennent au groupe des barreaux de langue néerlandaise. »

Art. 6. In artikel 498 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 7 juni 1972, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het tweede lid wordt vervangen door het volgende lid :

« Iedere beslissing moet de meerderheid van de stemmen verkrijgen die de balies vertegenwoordigen die respectievelijk behoren tot de groep van de Nederlandstalige balies en tot de groep van de Franstalige balies. »

2° Het vijfde lid wordt vervangen door de volgende leden :

« De Franse Orde bij de balie van Brussel, de Orden van de balies van Aarlen, Bergen, Charleroi, Dinant, Doornik, Hoci, Luik, Marche-en-Famenne, Namen, Neufchâteau, Nijvel en Verviers behoren tot de groep van de Franstalige balies.

De Nederlandse Orde bij de balie van Brussel, de Orden van de balies van Antwerpen, Brugge, Dendermonde, Gent, Hasselt, Ieper, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oudenaarde, Tongeren, Turnhout en Veurne behoren tot de groep van de Nederlandstalige balies. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. L'article 499, alinéa 2, du même Code, est remplacé par l'alinéa suivant :

« Toute décision doit en ce cas recueillir, tant dans le groupe des barreaux de langue française que dans le groupe des barreaux de langue néerlandaise, la majorité des voix des barreaux représentés selon les modalités prévues à l'article 498, elle doit aussi recueillir les deux tiers des voix de l'ensemble des avocats représentés selon les modalités prévues au même article. »

Art. 7. Artikel 499, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen door het volgende lid :

« Iedere beslissing moet, in dat geval, zowel in de groep van de Nederlandstalige balies, als in de groep van de Franstalige balies, de meerderheid verkrijgen van de stemmen van de balies die vertegenwoordigd zijn volgens de regels van artikel 498; zij moet ook twee derde van de stemmen verkrijgen van de advocaten die vertegenwoordigd zijn volgens de regels van hetzelfde artikel. »

— Adopté.

Aangenomen.

Dispositions transitoires

Art. 8. § 1er. A titre transitoire, chaque avocat dont le cabinet est établi dans l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde, peut se faire inscrire au tableau ou sur la liste des stagiaires soit de l'Ordre français soit de l'Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles.

Ce libre choix est également reconnu aux avocats qui établiront leur cabinet dans l'arrondissement administratif de Hal-Vilvorde au plus tard à l'expiration de la dixième année suivant l'entrée en vigueur de la présente loi, sauf fixation définitive antérieure des limites des régions.

§ 2. Les premières élections de chacun des Ordres créés par la présente loi seront organisées au plus tard dans les trois mois de l'entrée en vigueur de celle-ci.

Ce délai sera toutefois suspendu pendant les vacances judiciaires.

A cette fin, quatre listes seront dressées. Une liste comprendra les avocats inscrits au tableau de l'Ordre des avocats du barreau de Bruxelles ayant choisi d'appartenir à l'Ordre français; l'autre liste comprendra les avocats inscrits à ce même tableau ayant choisi d'appartenir à l'Ordre néerlandais. Les deux listes de stagiaires seront dressées de la même manière.

L'inscription sur l'une des quatre listes se fera d'après le choix que les avocats auront exercé selon les modalités arrêtées par le conseil de l'Ordre des avocats du barreau de Bruxelles.

Les avocats qui n'ont pas effectué de choix seront inscrits sur l'une des quatre listes d'après leur inscription sur les dernières listes qui existaient au barreau de Bruxelles avant la mise en vigueur de la présente loi.

§ 3. Les listes visées au § 2 sont dressées et tenues à jour par le bâtonnier du barreau de Bruxelles. La consultation de ces listes est réservée aux membres du conseil de l'Ordre.

§ 4. Les deux conseils de l'Ordre du barreau de Bruxelles entrent en fonction le premier jour du mois qui suit les élections. A cette date, l'Ordre des avocats du barreau de Bruxelles est dissous. Cet Ordre est réputé exister pour sa liquidation.

Les conseils des deux ordres qui seront installés à la suite des élections organisées conformément au paragraphe 2 sont institués liquidateurs.

Ils procéderont à la liquidation, au partage du patrimoine de l'Ordre dissous ou, le cas échéant, à la création d'indivisions volontaires dans l'intérêt des services communs aux deux Ordres, conformément aux principes et aux modalités que le conseil de l'Ordre des avocats du barreau de Bruxelles aura arrêtés avant la dissolution de cet Ordre.

§ 5. Par dérogation à l'article 1676, 2, du Code judiciaire, tout différend pouvant surgir à l'occasion de la liquidation pourra être réglé par l'arbitrage.

Le collège arbitral sera constitué par trois arbitres, chacun des conseils de l'Ordre en désignant un, les deux arbitres ainsi désignés en désignant un troisième.

A défaut d'accord entre les deux arbitres, le troisième arbitre sera désigné par le procureur général près la Cour de cassation.

§ 6. Par dérogation à l'article 430, alinéa 1er, les nouveaux tableaux des avocats et les nouvelles listes des stagiaires inscrits auprès des Ordres créés par la présente loi seront établis au plus tard trois mois après les élections prévues au paragraphe 2.

§ 7. Les avocats honoraires du barreau de Bruxelles choisissent, dans les trois mois de la date des élections prévues au paragraphe 2, la liste sur laquelle ils désirent être inscrits, soit à la suite du tableau de l'Ordre français, soit à la suite du tableau de l'Ordre néerlandais.

La langue utilisée pour l'octroi du titre d'avocat honoraire déterminera l'inscription de ceux qui n'auront pas effectué de choix.

Overgangsbepalingen

Art. 8. § 1. Als overgangsmaatregel mag iedere advocaat met kantoor in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde zich laten inschrijven op het tableau of op de lijst van stagiairs van de Franse Orde of van de Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel.

Deze vrije keuze wordt eveneens toegekend aan de advocaten die hun kantoor zullen vestigen in het administratief arrondissement Halle-Vilvoorde uiterlijk tien jaar na de inwerkingtreding van de huidige wet, behoudens vroegere definitieve vastlegging van de grenzen van de gewesten.

§ 2. De eerste verkiezingen in elk van beide door deze wet opgerichte Orden zullen worden gehouden uiterlijk binnen drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

Evenwel zal deze termijn geschorst worden gedurende de gerechtelijke vakantie.

Met het oog daarop zullen vier lijsten samengesteld worden. Eén lijst zal de advocaten behelzen die ingeschreven zijn op het tableau van de Orde van advocaten bij de balie te Brussel en die hun inschrijving gekozen hebben bij de Franse Orde; een andere lijst zal de advocaten behelzen die ingeschreven zijn op hetzelfde tableau en die hun inschrijving gekozen hebben bij de Nederlandse Orde. De twee lijsten van stagiairs zullen op dezelfde wijze samengesteld worden.

De inschrijving op één van deze vier lijsten zal geschieden naargelang van de keuze die de advocaten zullen gedaan hebben volgens de modaliteiten uitgevaardigd door de raad van de Orde van advocaten bij de balie te Brussel.

De advocaten die deze keuze niet gedaan hebben zullen ingeschreven worden op één van de vier lijsten volgens hun inschrijving op de laatste verkiezingslijsten die bij de balie te Brussel bestonden op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet.

§ 3. De in § 2 bedoelde lijsten worden aangelegd en bijgehouden door toedoen van de stafhouder van de balie te Brussel. Inzage van die lijsten hebben alleen de leden van de raad van de Orde.

§ 4. De twee raden van de Orde bij de balie te Brussel treden in werking de eerste dag van de maand volgend op hun verkiezing. Gelijktijdig wordt de Orde van advocaten bij de balie te Brussel ontbonden. Zij wordt geacht voort te bestaan voor haar vereffening.

De raden, die voor de beide orden ontstaan uit de verkiezingen georganiseerd overeenkomstig paragraaf 2, worden als vereffenaars aangesteld.

Zij gaan over tot de vereffening, verdelen het patrimonium van de ontbonden Orde, of brengen, in voorkomend geval, vrijwillige onverdeeldheden tot stand in het belang van de diensten die aan de twee Orden gemeenschappelijk zijn, overeenkomstig de principes en de regels die de raad van de Orde van advocaten bij de balie te Brussel zal uitgevaardigd hebben vóór de ontbinding van die Orde.

§ 5. In afwijking van artikel 1676, 2, van het Gerechtelijk Wetboek kan elk geschil dat naar aanleiding van de vereffening zou ontstaan, door arbitrage beslecht worden.

Het scheidsrechterlijk college zal bestaan uit drie scheidsrechters, waarvan elke Orde er één aanwijst, terwijl de twee aangewezen scheidsrechters de derde benoemen.

Ingeval de twee scheidsrechters het niet eens worden zal de derde scheidsrechter aangewezen worden door de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie.

§ 6. In afwijking van artikel 430, eerste lid, worden de nieuwe tableaux van advocaten en de nieuwe lijsten van stagiairs ingeschreven bij de Orden opgericht door deze wet opgemaakt uiterlijk drie maanden na de verkiezingen bedoeld bij paragraaf 2.

§ 7. De eeadvocaten bij de balie te Brussel kiezen binnen drie maanden na de in paragraaf 2 bedoelde verkiezingen, de lijst waarop zij wensen ingeschreven te worden, hetzij achteraan op het tableau van de Franse Orde, hetzij achteraan op het tableau van de Nederlandse Orde.

De taal gebruikt voor het toekennen van de titel van eeadvocaat bepaalt de inschrijving van hen die geen keuze hebben gedaan.

De Voorzitter. — Bij artikel 8 is er een amendement van de heren Serge Moureaux en Lallemand. Donderdag zullen wij over de tekst van dit amendement beschikken. In feite stelt dit amendement voor in de Nederlandse tekst de voorlaatste zin van de tweede alinea van paragraaf 1 te schrappen. De tekst luidt aldus: «... uiterlijk tien jaar na de definitieve vastlegging van de grenzen van de gewesten».

De stemming over het amendement alsmede over het artikel 8 waarop het betrekking heeft, wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement ainsi que sur l'article 8 auquel il se rattache est réservé.

L'article 9 est ainsi rédigé:

Art. 9. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 9. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen aanstaande donderdag over het aangehouden amendement, over het aangehouden artikel en over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé jeudi prochain au vote sur l'amendement et sur l'article réservés ainsi que sur l'ensemble du projet de loi.

PROJETS DE LOI — ONTWERPEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé:

1° Un projet de loi ajustant le budget du ministère des Affaires économiques de l'année budgétaire 1983;

De regering heeft ingediend:

1° Een ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1983.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de l'Economie.

Dit ontwerp van wet werd verwezen naar de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

2° Un projet de loi complétant la loi du 23 décembre 1963 sur les hôpitaux et portant des dispositions organiques relatives à la gestion des hôpitaux et au statut des médecins hospitaliers.

2° Een ontwerp van wet houdende organieke bepalingen in aanvulling op de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen betreffende het beheer van de ziekenhuizen en het statuut van de ziekenhuisgeneesheren.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Dit ontwerp van wet werd verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

PROPOSITION DE LOI — VOORSTEL VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — M. de Clippele a déposé une proposition de loi modifiant l'article 143 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

De heer de Clippele heeft ingediend een voorstel van wet houdende wijziging van artikel 143 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze agenda van de ochtendvergadering. Wij komen vanmiddag opnieuw bijeen om 14 uur en zullen eerst stemmen over de vraag van de heer de Bruyne.

Nous avons ainsi épuisé notre ordre du jour de ce matin. Le Sénat se réunira à nouveau à 14 heures et nous voterons d'abord sur la demande de M. de Bruyne.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(La séance est levée à 11 h 35 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 11 u. 35 m.)